

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 3514/2551

นางกฤษณา อุไรเวโรจนากร ผู้ชำระบัญชี ร้องขอ ให้บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์คาเธ่ย์ไฟแนนซ์ จำกัด (มหาชน) ล้มละลายผู้ชำระบัญชีธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) เจ้าหนี้

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.พ.พ. มาตรา 349, พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 104, พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 107, พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 94

ย่อ / หลักกฎหมาย

ธนาคาร ม. เป็นผู้รับอาวัลตั๋วสัญญาใช้เงินของลูกหนี้ซึ่งลูกหนี้สัญญาว่าจะจ่ายเงินให้แก่ ว. โดยลูกหนี้สัญญากับธนาคาร ม. ว่าจะชดใช้ค่าเสียหายที่เกิดขึ้นแก่ธนาคาร ม. ต่อมาธนาคาร ม. ได้ใช้เงินตามตั๋วสัญญาใช้เงินให้แก่ ว. หลังจากนั้นธนาคาร ม. และลูกหนี้ได้ตกลงกันให้ธนาคารเจ้าหนี้เข้ามารับผิดชอบชำระหนี้อาวัลตั๋วสัญญาใช้เงินดังกล่าวแทนลูกหนี้ โดยออกบัตรเงินฝากให้แก่ธนาคาร ม. เป็นการทำสัญญาเปลี่ยนสิ่งซึ่งเป็นสาระสำคัญแห่งหนี้เป็นการแปลงหนี้ใหม่ มีผลให้มูลหนี้อาวัลตั๋วสัญญาใช้เงินระงับสิ้นไปตาม ป.พ.พ. มาตรา 349 วรรคหนึ่ง ธนาคาร ม. ไม่อยู่ในฐานะเจ้าหนี้ในมูลหนี้ดังกล่าว เจ้าหนี้ในฐานะเป็นผู้รับโอนสินทรัพย์และหนี้สินของธนาคาร ม. จึงไม่มีสิทธิได้รับชำระหนี้โดยอาศัยมูลหนี้ดังกล่าวเช่นเดียวกัน

คำพิพากษา

คดีสืบเนื่องมาจากศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์คาเธ่ย์ไฟแนนซ์ จำกัด (มหาชน) ลูกหนี้เด็ดขาดเมื่อวันที่ 26 มิถุนายน 2544 เจ้าหนี้ยื่นคำขอรับชำระหนี้ในมูลหนี้อาวัลตั๋วสัญญาใช้เงินจำนวน 33,830,264.12 บาท จากกองทรัพย์สินของลูกหนี้ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์นัดตรวจคำขอรับชำระหนี้ตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ.2483 มาตรา 104 แล้ว กองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาสถาบันการเงินเจ้าหนี้รายที่ 33 ได้แย้งคำขอรับชำระหนี้ของเจ้าหนี้รายนี้ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์สอบสวนแล้วทำความเข้าใจว่ามูลหนี้ที่เจ้าหนี้ยื่นคำขอรับชำระหนี้ระงับไปแล้วตามเงื่อนไขการเปลี่ยนตั๋วสัญญาใช้เงินเป็นบัตรเงินฝากโครงการ คปต.จ.42 เจ้าหนี้มีได้อยู่ในฐานะเจ้าหนี้ ไม่มีสิทธิขอรับชำระหนี้ เห็นควรยกคำขอรับชำระหนี้ตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ.2483 มาตรา 107 (1) ศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งยกคำขอรับชำระหนี้ของเจ้าหนี้ตามความเห็นของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ เจ้าหนี้อุทธรณ์ต่อศาลฎีกา ศาลฎีกาแผนกคดีล้มละลายวินิจฉัยว่า "ข้อเท็จจริงที่คู่ความไม่ได้โต้แย้งกันในชั้นนี้ฟังได้ว่า เมื่อวันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2533 ลูกหนี้ทำสัญญารับรองความเสียหายในการรับรองและ/หรืออาวัลตั๋วเงินกับธนาคารมหานคร จำกัด (มหาชน) ในวงเงิน 30,000,000 บาท โดยยินยอมรับผิดชอบในหนี้ที่มีอยู่แล้วหรือต่อไปในภายหน้ากับยอมชดใช้ค่าเสียหายพร้อมดอกเบี้ย ต่อมาวันที่ 7 กรกฎาคม 2540 ลูกหนี้ขอให้ธนาคารดังกล่าวอาวัลตั๋วสัญญาใช้เงินของลูกหนี้เลขที่ ซีเอฟ 0065153 ลงวันที่ 7 กรกฎาคม 2540 ซึ่งลูกหนี้สัญญาจะจ่ายเงิน 20,150,481.64 บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 12 ต่อปี แก่นายวิบูลย์ในวันที่ 7 ตุลาคม 2540 โดยลูกหนี้สัญญาว่าจะชดใช้ค่าเสียหายที่เกิดขึ้นแก่ธนาคารดังกล่าวพร้อมดอกเบี้ย ครั้นถึงกำหนดชำระเงินลูกหนี้ไม่สามารถชำระเงินตามตั๋วสัญญาใช้เงินเนื่องจากประสบปัญหาการบริหารสภาพคล่องทางการเงินและถูกกระทรวงการคลังมีคำสั่งระงับการดำเนินงานธนาคารดังกล่าวชำระเงินตามตั๋วพร้อม

ดอกเบียแทนลูกหนี้ให้แก่นายวิบูลย์เป็นเงิน 20,668,542.24 บาท และได้เข้าร่วมโครงการธนาคารกรุงไทยรับแลกเปลี่ยนตัวเจ้าหนี้บริษัทเงินทุน 42 บริษัทที่แผนฟื้นฟูกิจการของบริษัทไม่ได้รับความเห็นชอบ (คปต.จ.) โดยเมื่อวันที่ 18 ธันวาคม 2541 ลูกหนี้ขอให้ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) ออกบัตรเงินฝากชนิดระบุชื่อผู้ทรงให้แก่ธนาคารมหานคร จำกัด (มหาชน) จำนวนเงิน 20,150,481.64 บาท ระยะเวลาการฝาก 5 ปี อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 2 ต่อปี กระทรวงการคลังให้ความเห็นชอบโครงการโอนกิจการของธนาคารมหานคร จำกัด (มหาชน) ให้แก่ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) เจ้าหนี้ มีการทำหนังสือสัญญาการโอนสินทรัพย์และหนี้สินของธนาคารมหานคร จำกัด (มหาชน) ให้แก่เจ้าหนี้เมื่อวันที่ 13 ตุลาคม 2541 ปัญหาวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของเจ้าหนี้ข้อแรกมีว่า เจ้าหนี้มีสิทธิได้รับชำระหนี้ตามคำขอรับชำระหนี้หรือไม่ โดยเจ้าหนี้อุทธรณ์ว่า แม้หนี้ตามมูลหนี้אוכלת כל (אוכלת כל) สัญญาใช้เงินจะเปลี่ยนเป็นบัตรเงินฝากธนาคารกรุงไทย แต่เจ้าหนี้ยังได้รับชำระหนี้ไม่ครบถ้วนเนื่องจากเป็นบัตรเงินฝากชนิดจ่ายคืนในอีก 5 ปี เป็นหนี้ที่มีเงื่อนไขระยะเวลาการชำระหนี้และยังไม่ถึงกำหนดชำระ จึงเป็นหนี้ที่ขอรับชำระหนี้ได้ตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ.2483 มาตรา 94 เห็นว่า ในการเข้าร่วมโครงการธนาคารกรุงไทยรับแลกเปลี่ยนตัวเจ้าหนี้ดังกล่าว ธนาคารมหานคร จำกัด (มหาชน) ทำคำขอเปลี่ยนตัวเจ้าหนี้ลงวันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2541 ในสำนวนคำขอรับชำระหนี้ของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มีข้อความตอนหนึ่งว่า ธนาคารมหานคร จำกัด (มหาชน) ในฐานะเจ้าหนี้ของลูกหนี้ประสงค์จะขอเปลี่ยนหนี้ประเภทหนี้אוכלת כל จำนวนเงิน 20,150,481.64 บาท วันถึงกำหนดใช้เงิน 7 ตุลาคม 2540 โดยตกลงสละสิทธิเรียกร้องและ/หรือหนี้อื่นใดทั้งปวงที่มีอยู่หรือค้างชำระอยู่ก่อนวันทำหนังสือ และขอให้เปลี่ยนหนี้ดังกล่าวทั้งหมดเป็นบัตรเงินฝากธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) ระบุชื่อธนาคารมหานคร จำกัด (มหาชน) เป็นผู้ทรงมีจำนวนเงิน ระยะเวลาการฝาก อัตราดอกเบี้ย ตามหลักเกณฑ์การรับและเปลี่ยนตัวเจ้าหนี้บริษัทเงินทุนที่ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) ประกาศกำหนด และให้ถือว่าการที่ธนาคารมหานคร จำกัด (มหาชน) ได้รับชำระหนี้ตามบัตรเงินฝากเป็นการชำระหนี้เสร็จสิ้น กับมีสำเนาตัวสัญญาใช้เงินเลขที่ ซีเอฟ 0065153 ลงวันที่ 7 กรกฎาคม 2540 ที่ลูกหนี้ออกให้แก่นายวิบูลย์อยู่ท้ายคำขอสำหรับขอของลูกหนี้ลงวันที่ 18 ธันวาคม 2541 ที่ขอให้ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) ออกบัตรเงินฝากให้แก่ธนาคารมหานคร จำกัด (มหาชน) ในสำเนาคำขอข้อ 2 มีข้อความว่า ลูกหนี้ตกลงชำระต้นเงินและดอกเบี้ยตามบัตรเงินฝากดังกล่าวให้แก่ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) เป็นตัวสัญญาใช้เงินมีจำนวนเงินและเงื่อนไขเดียวกับบัตรเงินฝาก กำหนดอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 3 ต่อปี โดยมีสำเนาคำสัญญาใช้เงินเลขที่ ซีเอฟ 0067769 ที่ลูกหนี้สัญญาจะจ่ายเงินจำนวน 20,150,481.64 บาท แก่ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) ระยะเวลา 5 ปี อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 3 ต่อปี อยู่ด้วย ดังนี้แสดงให้เห็นว่าธนาคารมหานคร จำกัด (มหาชน) และลูกหนี้ได้ตกลงกันให้ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) เข้ามารับผิดชอบชำระหนี้אוכלת כל (אוכלת כל) สัญญาใช้เงินแทนลูกหนี้ เป็นการทำสัญญาเปลี่ยนสิ่งซึ่งเป็นสาระสำคัญแห่งหนี้ อันเป็นการแปลงหนี้ใหม่มีผลให้มูลหนี้אוכלת כל (אוכלת כל) สัญญาใช้เงินระงับสิ้นไปตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 349 บรรคหนึ่ง ธนาคารมหานคร จำกัด (มหาชน) ไม่อยู่ในฐานะเจ้าหนี้ของลูกหนี้ในมูลหนี้ดังกล่าว เจ้าหนี้ในฐานะเป็นผู้รับโอนสินทรัพย์และหนี้สินของธนาคารมหานคร จำกัด (มหาชน) จึงไม่มีสิทธิได้รับชำระหนี้โดยอาศัยมูลหนี้ดังกล่าวเช่นเดียวกัน กรณีไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยอุทธรณ์ของเจ้าหนี้ข้ออื่นเนื่องจากไม่ทำให้ผลแห่งคดีเปลี่ยนแปลงไป คำสั่งศาลล้มละลายกลางชอบแล้ว" พิพากษายืน ค่าฤชาธรรมเนียมในชั้นนี้ให้เป็นพับ

องค์คณะ

เรวัตร อิสราภรณ์ · กิตติศักดิ์ กิตติคุณไพโรจน์ · พิชัย อภิชาติอำมฤต

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/3514/2551>